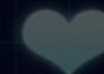

Polska Agenda Odporności Cyfrowej 2040

model strategicznego przygotowania
na antynomie cyfryzacji.

Scenariusz: Cyfrowe Judo

obszar strategiczny: Polityka społeczna i zdrowotna

„użyj siły transformacji, by wzmocnić społeczną sprawczość”

Metafora judo: „nie blokuj – przekieruj”

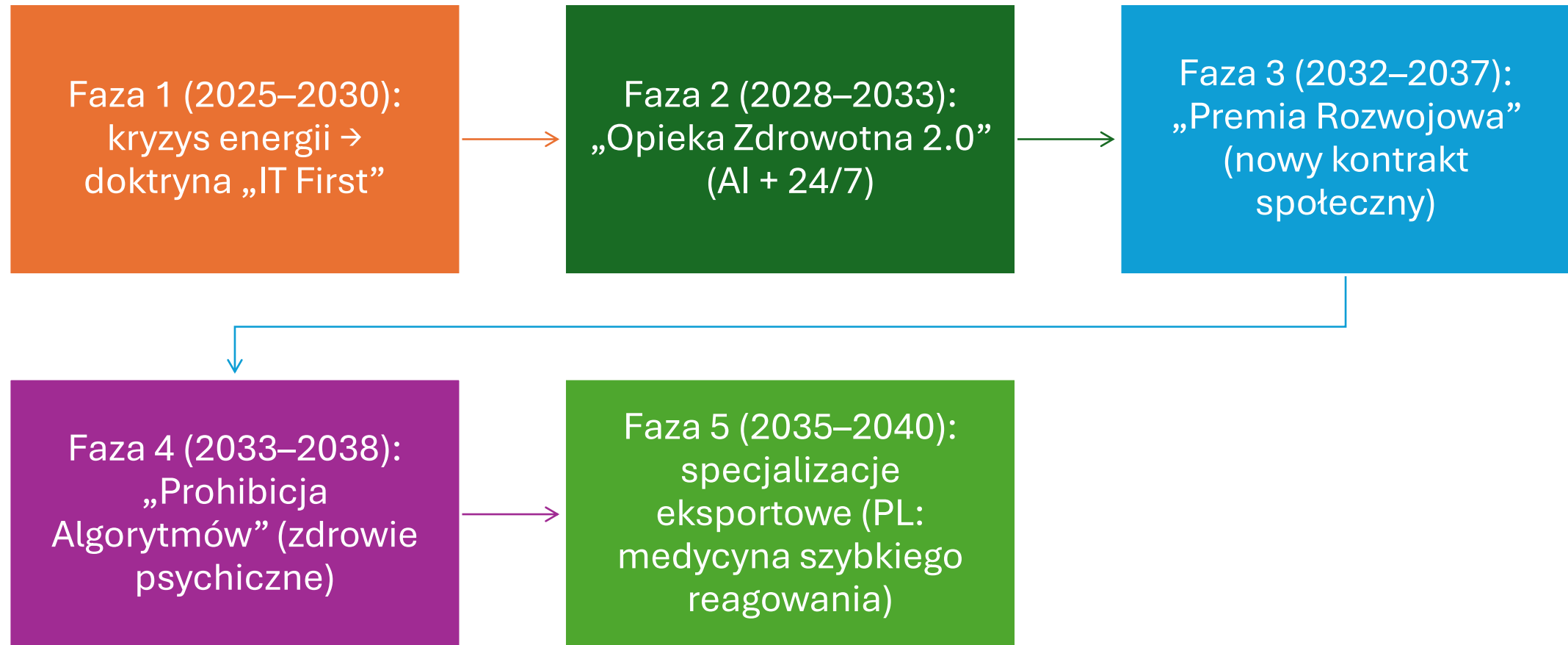
- Judo = wykorzystanie pędu i kierunku „przeciwnika”
- W wersji cyfrowej: przekierowanie energii kryzysów i presji technologicznej
- Cel: demokratyczne wartości i podmiotowość, nie „fatalizm technologiczny”

Scenariusz między dystopią a utopią:

- dystopia: pasywna kapitulacja wobec dominacji technologii,
- utopia: bezkrytyczna akceptacja postępu,
- „Cyfrowe judo”: aktywna strategia społeczna (wartości + sterowność + kontrakt).

Architektura całości: 5 faz „od kryzysu do możliwości”

FAZA 1: 2025–2030 – energia jako dźwignia infrastruktury

Doktryna „IT First”: kontrowersyjna, ale strategiczna:

- Priorytet dla infrastruktury cyfrowej kosztem gospodarstw domowych
- Krótkoterminowo pogłębienie nierówności
- Długoterminowo warunek transformacji usług publicznych (zdrowie/społeczne)

Ryzyko i „cena wejścia” Fazy 1:

- Nierówności jako koszt polityczny
- Spór o legitymację: „komu służy priorytet IT?”

FAZA 2: 2028–2033 – „Opieka Zdrowotna 2.0”

Opieka Zdrowotna 2.0: AI jako lekarz pierwszego kontaktu

- AI obsługuje 70–80% przypadków
- Dostęp 24/7, eliminacja kolejek
- Lekarze - „konsultanci premium” w złożonych przypadkach

Ekonomika reformy (dlaczego to „działa”)

- Inwestycje: 3–5% PKB (kraje OECD)
- Zwrot: 7–10 lat
- Efekt: 40–50% redukcji kosztów podstawowej opieki

FAZA 3: 2032–2037 – nowy kontrakt społeczny

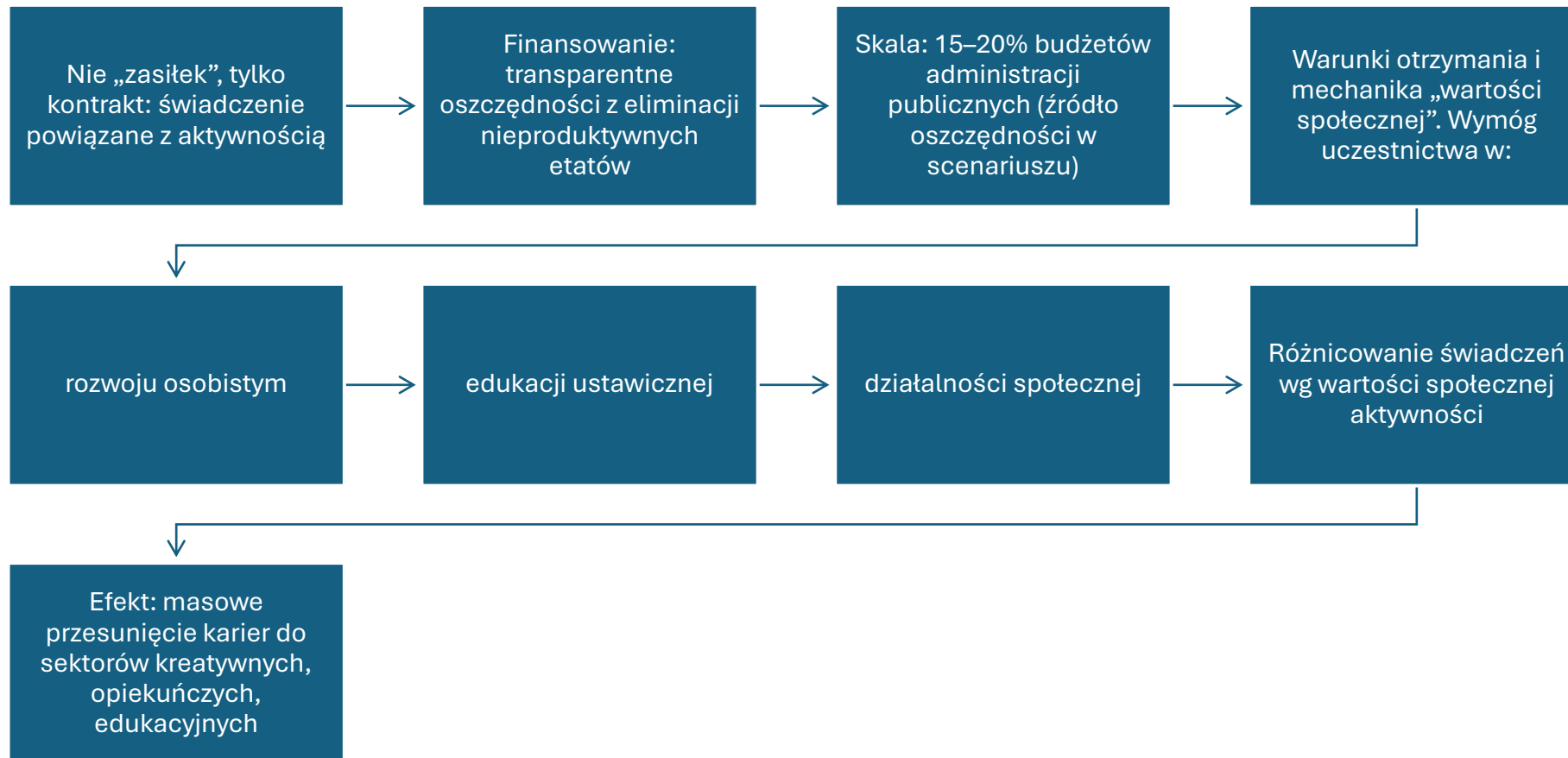
Problem, który uruchamia Fazę 3: „ukryte bezrobocie strukturalne”

Miliony osób formalnie zatrudnionych w rolach nieproduktywnych

AI wykona pracę efektywniej

Ryzyko: społeczna delegitymizacja systemu pracy „dla samej pracy”

Premia Rozwojowa zamiast UBI

FAZA 4: 2033–2038 – zdrowie psychiczne i regulacje

Kryzys zdrowia psychicznego jako punkt zwrotny

- Do 2035 r.: 40% populacji <30 lat spełnia kryteria uzależnienia behawioralnego od social mediów (w scenariuszu)
- Skutek: epidemia depresji
- Odpowiedź: regulacje odzyskujące sterowność nad technologią

Prohibicja Algorytmów: co konkretnie wchodzi w życie (UE)

- Zakaz algorytmów manipulacyjnych
- „Nutrition labels” dla algorytmów (ujawnianie wpływu na system nagrody mózgu)
- Prawo do „nudnego interfejsu”
- Zakaz personalizacji algorytmicznej dla osób <16 lat

„Chwyty judo” – katalog kluczowych innowacji

Opieka Zdrowotna 2.0:
demokratyzacja
dostępu (AI) + człowiek
w złożonych sprawach

Premia Rozwojowa:
redystrybucja
produktywności
automatyzacji w
rozwój człowieka

Prohibicja Algorytmów:
odzyskanie
sterowności nad
cyfrowym
środowiskiem

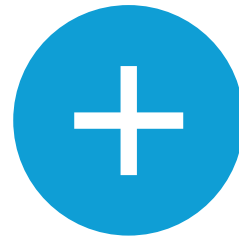
Konkluzja: Pięć tez filozofii „Cyfrowego Judo”

KRYZYS = OKNO
MOŻLIWOŚCI (JEŚLI JEST
WIZJA I PLAN)

TECHNOLOGIA WYMAGA
STEROWNOŚCI
SPOŁECZNEJ

AUTOMATYZACJA WYMAGA
NOWEGO KONTRAKTU
(PREMIA ROZWOJOWA)

MAŁE KRAJE MOGĄ
WYGRAĆ PRZEZ
SPECJALIZACJĘ

SYSTEMY SĄ SPRZĘŻONE –
POTRZEBNE PODEJŚCIE
HOLISTYCZNE

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Polskie Towarzystwo Cyfrowe

<http://cyfryzacja.org>

Projekt finansowany ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Edukacji i Nauki w ramach Programu „Nauka dla Społeczeństwa II”.

Dofinansowanie: 1 467 000 zł, Całkowita wartość: 1 467 000 zł

Postscriptum: scenariusz na jedną stronę

Scenariusz proponuje „trzecią drogę” wobec nieuniknionej automatyzacji i cyfryzacji: zamiast **dystopijnej kapitulacji** (technologia nas dominuje) albo **utopijnej naiwności** (technologia wszystko naprawi), pokazuje strategię **proaktywnej adaptacji**. Metafora „cyfrowego judo” oznacza świadome użycie „siły przeciwnika” (kryzysów, presji demograficznej, automatyzacji, fragmentacji geopolitycznej) do budowania **społecznej podmiotowości** i ochrony **demokratycznych wartości**.

Rdzeń opowieści jest pragmatyczny: scenariusz zakłada, że przyzwolenie na techniki cyfrowe będzie prowadzić do ich dominacji w usługach publicznych, ale społeczeństwo może zachować autonomię, jeśli **mądrze „przekieruje pęd” transformacji** – dokładnie jak w sztukach walki: nie blokujemy siły, tylko wykorzystujemy jej kierunek, by osiągnąć własne cele. W tej logice kolejne kryzysy stają się „dźwignią” reform: kryzys energetyczny buduje infrastrukturę, presja na zdrowie wymusza skok technologiczny, automatyzacja finansuje nowy kontrakt społeczny, a kryzys psychiczny uruchamia regulacje odzyskujące sterowność nad algorytmami.

Transformacja ma **pięć faz** (2025–2040), a w każdej pojawia się charakterystyczny „chwyt judo” – rozwiązanie, które zamienia zagrożenie w zasób. Zwieńczeniem jest przestanie: **przyszłość nie jest determinowana przez technologię**, tylko może być świadomie kształtowana przez strategiczne decyzje, spójne regulacje i holistyczne podejście łączące różne obszary reform.